

Konvencija Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualne zloporabe

Lanzarote 25.X.2007.

Države članice Vijeća Europe i potpisnice ovoga dokumenta,

Smatrajući da je cilj Vijeća Europe da se ostvari veće jedinstvo među državama članicama;

Smatrajući da svako dijete ima pravo na takve mjere zaštite kod svojih roditelja, društva i države, potrebne njegovom ili njenom statusu malodobnika;

Opažajući da seksualno iskorištavanje djece, posebno dječija pornografija i prostitucija, i svi oblici seksualne zloporabe djece, uključujući djela koja se čine u inozemstvu, djeluju destruktivno po zdravlje djece i psiho-socijalni razvoj;

Opažajući da je seksualno iskorištavanje i seksualna zloporaba djece narasla do zabrinjavajućih razmjera, kako na nacionalnoj tako i na međunarodnoj razini, posebno glede sve većeg korištenja i od strane djece i od počinitelja informatičkih i komunikacijskih tehnologija (ICTs), te da sprječavanje i suzbijanje takvog seksualnog iskorištavanja i seksualne zloporabe djece zahtijeva međunarodnu suradnju;

Smatrajući da su dobrobit i najbolji interes djece temeljne vrijednosti koje dijele sve države članice i da se moraju unaprijediti bez ikave diskriminacije;

Pozivajući se na Akcijski plan usvojen na Trećem samitu šefova država i vlada Vijeća Europe (Varšava, 16.-17. svibanj 2005.) na kojem je upućen poziv za razradu mjera na zaustavljanju seksualnog iskorištavanja djece;

Pozivajući se posebno na Preporuku br. R(91)11 Komiteta ministara koja se odnosi na seksualno iskorištavanje, pornografiju i prostituciju, i trgovinu, djece i starijih malodobnika, Preporuku Rec(2001)16 o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja, i Konvenciju o kompjuterskom kriminalu (ETSNo. 185), naročito njen Članak 9., kao i Konvenciju Vijeća Europe o suzbijanju trgovine ljudima (ETSNo.197);

Imajući u vidu Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (1950, ETS No. 5), revidiranu Europsku socijalnu povelju (1996, ETS br. 163), i Europsku konvenciju o ostvarivanju prava djece (1996, ETS br. 160);

Imajući također u vidu Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravima djeteta, posebno njen Članak 34., Opcijski protokol o prodaji djece, dječiju prostituciju i dječiju pornografiju, Protokol o sprječavanju, suzbijanju i kažnjavanju trgovine osobama, naročito ženama i djecom, dopunjujući Konvenciju Ujedinjenih naroda o transnacionalnom organiziranom kriminalu, kao i Konvenciju Međunarodne organizacije rada koja se odnosi na zabranu i poduzimanje trenutne akcije na eliminaciju najgorih oblika dječijeg rada;

Imajući na umu Okvirnu odluku Vijeća Europske unije o borbi protiv seksualnog iskorištavanja djece i dječije pornografije (2004/68/JHA), Okvirnu odluku Vijeća Europske unije o položaju žrtava u kaznenim postupcima (2001/220/JHA), i Okvirnu odluku Vijeća Europe o borbi protiv trgovine ljudima (2002/629/JHA);

Posvećujući dužnu pažnju relevantnim međunarodnim instrumentima i programima iz ovog područja, posebno Štokholmskoj deklaraciji i agendi za akciju, usvojenu na I Svjetskom kongresu protiv komercijalizacije

seksualnog iskorištavanja djece (27.-31. kolovoz 1996), Deklaraciji o globalnoj privrženosti iz Yokohame usvojenoj na II Kongresu protiv komercijalizacije seksualnog iskorištavanja djece (17.-20. prosinac 2001. godine), deklaraciju o Privrženosti i planu akcije iz Budimpešte, usvojene na pripremnoj konferenciji u Budimpešti za II Svjetski kongres protiv komercijalizacije seksualnog iskorištavanja djece (20.-21. studeni 2001.), Rezoluciji S-27/2 "Svijet pogodan za djecu" Generalne skupštine Ujedinjenih naroda i trogodišnjem programu "Gradimo Europu za i sa djecom", usvojenom nakon Trećeg samita i pokrenut na konferenciji u Monaku (4.-5. travanj 2006. godine);

Odlučni da učinkovito doprinesemo zajedničkom cilju zaštite djece od seksualnog iskorištavanja i seksualne zlouporabe, ma gdje da se počinitelji nalazili, i pružanje pomoći žrtvama;

Uzimajući u obzir potrebu da se izradi sveobuhvatni međunarodni instrument koji stavlja u fokus preventivne, zaštitne i krivične aspekte borbe protiv svih oblika seksualnog iskorištavanja i seksualne zlouporabe djece i uspostavljanje specifičnog monitoring mehanizma.

Dogovorili su se o slijedećem:

Poglavlje I - Svrha, načela nediskriminacije i definicije

Članak 1. - Svrha

1. Svrha ove Konvencije je:

a. spriječiti i suzbijati seksualno iskorištavanje i seksualnu zlouporabu djece; b. zaštititi prava djece žrtava seksualnog iskorištavanja i seksualne zlouporabe; c. unaprijediti nacionalnu i međunarodnu suradnju protiv seksualnog iskorištavanja i zlouporabe djece.

2. Da bi se osigurala učinkovita implementacija njenih odredaba od strane potpisnika, ovom Konvencijom se uspostavlja poseban monitoring mehanizam.

Članak 2. - Načelo nediskriminacije

Implementacija odredaba ove Konvencije od strane potpisnika, posebno uživanje mjera za zaštitu prava žrtava, osigurat će se bez diskriminacije po bilo kojem osnovu, kao što je spol, rasa, boja, jezik vjera, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovinski status, rođenje, seksualna orijentacija, zdravstveno stanje, invalidnost ili drugi status.

Članak 3. - Definicije

U svrhu ove Konvencije:

- a. "dijete" će značiti svako lice starosne dobi ispod 18 godina;
- b. "seksualno iskorištavanje i seksualna zlouporaba djece" uključuje ponašanje navedeno u člancima od 18 do 23 ove Konvencije;
- c. "žrtva" znači svako dijete podvrgnuto seksualnom iskorištavanju i seksualnoj zlouporabi.

Poglavlje II - Preventivne mjere

Članak 4. - Načela

Članica potpisnica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere za spriječavanje svih oblika seksualnog iskorištavanja i seksualne zlouporabe djece i zaštite djece.

Članak 5 - Upošljavanje, edukacija i podizanje svijesti osoba koje rade sa djecom

1. Članica potpisnica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere za poticanje svijesti o zaštiti i pravima djece među osobama koje imaju redovit kontakt sa djecom u obrazovanju, zdravstvu, socijalnoj skrbi, pravosudnom i policijskom sektoru i u oblasti koje se odnose na šport, kulturu i aktivnosti u slobodno vrijeme.
2. Članica potpisnica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere kako bi se osiguralo da osobe iz paragrafa 1 steknu adekvatno znanje o seksualnom iskorištavanju i seksualnoj zlouporabi djece, o načinu kako ih identificirati i mogućnosti pomenutoj u članku 12., paragraf 1.
3. Članica potpisnica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere, sukladno sa svojim lokalnim zakonom, kako bi se osiguralo da pristup tim zanimanjima, čije obavljanje posla podrazumijeva redovit kontakt sa djecom, imaju kandidati koji nisu osuđivani za djela seksualnog iskorištavanja ili seksualne zlouporabe djece.

Članak 6. - Obrazovanje za djecu

Članica potpisnica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere kako bi se osiguralo da djeca, tijekom osnovnog i srednjeg obrazovanja, dobiju informacije o rizicima seksualnog iskorištavanja i seksualne zlouporabe, kao i o sredstvima kako da se zaštite, prilagođenim njihovom uzrastu. Ova informacija, pripremljena u suradnji sa roditeljima, kada je to moguće, prezentirat će se u okviru općeg konteksta informacija o seksualnosti i posvetit će se posebna pažnja situacijama rizika, naročito rizika koji su uključeni u korištenje novih informacijskih i komunikacijskih tehnologija.

Članak 7. - Programi i mjere preventivne intervencije

Članica potpisnica će osigurati da osobe za koje postoji bojazan da bi mogle počinuti bilo koje kazneno djelo utvrđeno sukladno Konvenciji mogu imati pristup, kada je to prikladno, efikasnim programima i mjerama namijenjenim procjeni i spriječavanju rizika od činjenja kaznenog djela.

Članak 8. - Mjere za opću javnost

1. Članica potpisnica će raditi na unaprijeđenju i vođenju kampanja za podizanju svijesti u općoj javnosti sa informacijama o fenomenu seksualnog iskorištavanja i seksualne zlouporabe djece i preventivnim mjerama koje se mogu poduzeti.
2. Članica potpisnica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere na spriječavanju i zabrani rasturanja materijala kojim se propagiraju kaznena djela utvrđena sukladno Konvenciji.

Članak 9. - Učešće djece, privatni sektor, mediji i civilno društvo

1. Članica potpisnica će poticati učešće djece, prema njihovom uzrastu, u razvoju i implementaciji države politike, programa ili drugih inicijativa koje se odnose na borbu protiv seksualnog iskorištavanja i seksualne zlouporabe djece.
2. Članica potpisnica će poticati privatni sektor, a posebno informacijsko i komunikacijski sektor, turizam i prometnu privredu i bankarske i financijske sektore, kao i civilna društva, da učestvuju u razradi i implementaciji politika radi spriječavanja seksualnog iskorištavanja i seksualne zlouporabe djece i implementiranja internih normi putem samoregulacije ili koregulacije.
3. Članica potpisnica će poticati medije da daju odgovarajuće informacije koje se odnose na sve vidove seksualnog iskorištavanja i zlouporabe djece, uz dužno poštivanje neovisnosti medija i slobode tiska.
4. Članica potpisnica će poticati financijske, uključujući, kada je primjereno, stvaranjem fondova, projekte i programe koje će obavljati civilno društvo u cilju spriječavanja i zaštite djece od seksualnog iskorištavanja i seksualne zlouporabe.

Poglavlje III - Specializirani organi i koordinirajuća tijela

Članak 10 - Nacionalne mjere koordinacije i suradnje

1. Članica potpisnica će poduzeti potrebne mjere kako bi se osigurala koordinaciju na nacionalnoj i lokalnoj razini između različitih agencija zaduženih za zaštitu, sprječavanje i borbu protiv seksualnog iskorištavanja i seksualne zlouporabe djece, osobito u sektoru obrazovanja, zdravstvenom sektoru, socijalnim službama i policijskim i pravosudnim organima.
2. Članica potpisnica će poduzeti potrebne zakonske ili druge mjere za uspostavljanje i imenovanje:
  - a. neovisnih nadležnih nacionalnih ili lokalnih institucija za unaprijeđenje i zaštitu prava djeteta, osiguravši da su oni opskrbljeni sa posebnim sredstvima i odgovornostima;
  - b. mehanizama za prikupljanje podataka ili fokusnih točaka, na nacionalnim ili lokalnim razinama i u suradnji sa civilnim društvom, u svrhu osmatranja i procjene fenomena seksualnog iskorištavanja i seksualne zlouporabe djece, uz dužno poštivanje zahtjeva za zaštitom osobnih podataka osobe.
3. Članica potpisnica će poticati suradnju između kompetentnih državnih tijela, civilnog društva i privatnog sektora kako bi se bolje spriječilo i borilo protiv seksualnog iskorištavanja i seksualne zlouporabe djece.

Poglavlje IV - Zaštitne mjere i pružanje pomoći žrtvama

Članak 11. – Principi

1. Članica potpisnica će uspostaviti učinkovite socijalne programe i pokrenuti multidisciplinarnu strukturu da se obezbijedi potrebna potpora žrtvama, njihovoj bliskoj rodbini i svakoj osobi koja je zadužena za vođenje brige o njima.
2. Članica potpisnica će poduzeti potrebne zakonske ili druge mjere kako bi se osiguralo da u slučajevima kada je starosna dob žrtve neizvjesna, a postoje razlozi da se vjeruje da je žrtva dijete, mjere zaštite i pružanja pomoći će se primjeniti na njega ili nju do verificiranja starosne dobi žrtve.

Članak 12. - Izvještavanje sumnje u seksualno iskorištavanje ili seksualne zlouporabe

1. Članica potpisnica će poduzeti potrebne zakonske ili druge mjere kako bi se osiguralo da se pravila tajnosti, nametnuta internim zakonom na određene profesionalne osobe koje su pozvane da rade u kontaktu sa djecom, ne predstavlja prepreku za mogućnost da ti profesionalci podnose izvješća službama, odgovornim za zaštitu djece, o svakoj situaciji kada imaju razumne temelje da vjeruju da je dijete žrtva seksualnog iskorištavanja i seksualne zlouporabe.
2. Članica potpisnica će poduzeti potrebne zakonske ili druge mjere kako bi podstakla svaku osobu koja zna ili sumnja, u dobroj namjeri, u seksualno iskorištavanje ili seksualnu zlouporabu djece, da prijavi te činjenice nadležnim službama.

Članak 13. - Linije za pružanje pomoći (Helplines)

Članica potpisnica će poduzeti potrebne zakonske ili druge mjere kako bi ohrabrila i pružila podršku uspostavljanju informacione službe, kao što su telefonske ili internetske linije za pružanje pomoći, davanje savjeta pozivateljima, čak u tajnosti ili uz dužno poštivanje njihove anonimnosti.

Članak 14. - Pružanje pomoći žrtvama

1. Članica potpisnica će poduzeti potrebne zakonske ili druge mjere kako bi se pružila pomoć žrtvama, kratkoročno i dugoročno, u fizičkom i psihosocijalnom oporavku. Poduzete mjere sukladno paragrafu moraju uzeti u obzir gledišta, potrebe i želje djeteta.
2. Članica potpisnica će poduzeti mjere, prema uvjetima koje propisuje njen lokalni zakon, za suradnju sa nevladinim udrugama, drugim relevantnim organizacijama ili drugim elementima civilnog društva koji su angažirani na pružanju pomoći žrtvama.
3. Kada roditelji ili osobe, koje vode brigu o djetetu, učestvuju u njegovom ili njenom seksualnom iskorištavanju ili seksualnoj zloporabi, postupci intervencije poduzeti primjenom članka 11., paragraf 1, moraju uključiti:
  - mogućnost odstranjivanja navodnog počinitelja;
  - mogućnost odstranjivanja žrtve iz njenog ili njegovog obiteljskog ambijenta. Uvjeti i trajanje takvog odstranjenja utvrdit će se sukladno najboljim interesima djeteta.
4. Članica potpisnica će poduzeti potrebne zakonske ili druge mjere kako bi se osiguralo da osobe koje su bliske žrtvi mogu koristiti, kada je to prikladno, terapijsku pomoć, naročito hitnu psihološku njegu.

Poglavlje V - Interventni programi i mjere

Članak 15. - Opća načela

1. Članica potpisnica će osigurati ili unaprijediti, sukladno svojim lokalnim zakonom, učinkovite interventne programe i mjere za osobe iz članka 16., paragrafi 1 i 2, glede spriječavanja i minimiziranja rizika od ponavljanja kaznenog djela seksualne naravi protiv djeteta. Takvi programi ili mjere moraju biti dostupne u svako vrijeme tijekom sudskog postupka, unutar ili izvan pritvora, sukladno uvjetima propisanim zakonom.
2. Članica potpisnica će osigurati ili unaprijediti, sukladno svojim lokalnim zakonom, razvoj partnerstva ili drugih oblika suradnje među nadležnim organima, posebno zdravstvenoj službi i socijalnoj službi, i pravosudnim organima i drugim tijelima odgovornim za praćenje osoba navedenih u članku 16., paragrafi 1 i 2.
3. Članica potpisnica će osigurati ili promovirati, sukladno svojem lokalnom zakonu, procjenu opasnosti i mogući rizik od ponavljanja kaznenog djela uspostavljenog prema ovoj Konvenciji od strane osoba navedenog u Članku 16., paragrafi 1 i 2, u cilju određivanja odgovarajućih programa i mjera.
4. Članica potpisnica će, sukladno svojem lokalnom zakonu, osigurati procjenu učinkovitosti implementiranih programa i mjera.

Članak 16. - Recipienti interventnih programa i mjera

1. Članica potpisnica će, sukladno svojem lokalnom zakonu, osigurati da osoba koja je predmet kaznenog postupka zbog bilo kojeg kaznenog djela predviđenog ovom Konvencijom može imati pristup programima i mjerama navedenim u članku 15., paragraf 1, pod uvjetima koji nisu ni štetni niti u suprotnosti sa pravima na obranu i zahtjevima za objektivno i nepristrasno suđenje, a naročito uz dužno poštivanje pravila koja reguliraju načelo pretpostavke nevinosti.

2. Članica potpisnica će, sukladno svojem lokalnom zakonu, osigurati da osobe osuđene za kaznena djela uspostavljena sukladno Konvenciji, mogu imati pristup programima i mjerama pomenutim u članku 15., paragraf 1.

3. Članica će, sukladno svojem lokalnom zakonu, osigurati da se interventni programi i mjere razvijaju ili prilagođavaju kako bi ispunili razvojne potrebe djece koja su predmet seksualnog napastvovanja, uključujući one koji su ispod starosne dobi koja podliježe kaznenoj odgovornosti, sa ciljem da se reagira na njihove seksualne bihevioralne probleme.

Članak 17. - Informacije i pristanak

1. Članica će, sukladno svojem lokalnom zakonu, osigurati da osobe navedene u Članku 16. kojima su predložene interventni programi i mjere budu potpuno informirane o razlozima za davanje prijedloga i pristanka za program ili mjere uz potpuno poznavanje činjenica.

2. Članica će, sukladno svojem lokalnom zakonu, osigurati da osobe, kojima su predloženi interventni programi i mjere, mogu ih odbiti i da su, u slučaju osuđenih osoba, svjesni mogućih posljedica koje bi odbijanje moglo imati.

Poglavlje VI – Materijalni kazneni zakon

Članak 18.- Seksualno zlostavljanje

1. Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere kako bi se osiguralo da se slijedeće namjerno ponašanje kazneno procesuiraju:

a) seksualni odnos sa djetetom koje prema relevantnoj regulativi ili državnom zakonu nije steklo zakonsku dob za seksualnu aktivnost;

b) stupanje u seksualne odnose sa djetetom je urađeno:

–pod prisilom, korištenjem sile ili prijetnje; ili

– zlorporaba je učinjena od strane osobe kojoj dijete vjeruje, autoriteta ili ima utjecaj nad djetetom, uključujući i one unutar obitelji;

– zlorporaba je napravljena nad djetetom koje se nalazi u posebno osjetljivoj situaciji, s posebnim naglaskom na mentalne i fizičke nesposobnosti ili ovisnu poziciju.

2. U svrhu gore navedenog paragrafa 1. Članica treba odrediti dobnu granicu ispod koje je zabranjeno imati seksualne odnose sa djetetom.

3. Propisi iz paragrafa 1. a nemaju namjeru da reguliraju dobrovoljne seksualne odnose između malodobnika.

Članak 19. Kaznena djela koja se odnose na dječiju prostituciju

1. Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere kako bi se osiguralo da se slijedeće namjerno ponašanje kazneno procesuiraju:

a upošljavanje djeteta u prostituciju ili uzrokujući dječiju prostituciju ;

b prisiljavanje djeteta na prostituciju ili sticanje dobiti ili na drugi način iskorištavanje djeteta za takve svrhe;

c primanje naknade od dječije prostitucije.

2. U svrhu ovog članka termin „dječija prostitucija“ treba da znači korištenje djeteta za seksualne aktivnosti gdje novac ili bilo koji drugi oblik naknade ili razmatranje je dato ili je dato obećanje za plaćanje, bez obzira na to da li je ovo naknada, obećanje ili razmatranje dato djetetu ili trećoj osobi.

Članak 20. – Kaznena djela koja se odnose na dječiju pornografiju

1. Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere kako bi se osiguralo da se slijedeće namjerno ponašanje kazneno procesuiraju:

a Izrada dječije pornografije;

b nuđenje ili pravljenje dostupnim dječije pornografije;

c distribucija ili prenošenje dječije pornografije;

d nabavljanje dječije pornografije za sebe ili za drugu osobu;

e posjedovanje dječije pornografije;

f svjestan pristup putem informacijskih i komunikacijskih tehnologija dječijoj pornografiji.

2. U svrhu ovog člana, „dječija pornografija“ će značiti svaki materijal koji vizuelno opisuje dijete angažirano u stvarno ili simulirano seksualno jasno ponašanje, ili opis dječijih i seksualnih organa čija je primarna svrha seks.

3. Članica može zadržati pravo da ne primjenjuje, u cijelosti ili djelomično, paragraf 1a i e na proizvodnju i posjedovanje pornografskog materijala:

- koji se isključivo sastoji od simuliranih predstavljanja ili realističkih slika nepostojećeg djeteta;
- koji uključuje djecu koja su dostigla starosnu dob navedenu u Članku 18. paragraf 2, kada su ove slike proizvedene i nalaze se u njihovom posjedu uz njihov pristanak isključivo za sopstvenu privatnu uporabu.

4. Članica može zadržati pravo da ne primjenjuje u cjelosti ili djelomično, paragraf 1f.

Članak 21. - Kaznena djela koja se odnose na sudjelovanje djeteta u pornografskim predstavama

1. Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere kako bi se osiguralo da se slijedeće namjerno ponašanje kazneno procesuiraju:

- a. upošljavanje djeteta da učestvuje u pornografskim predstavama ili uzrokujući da dijete učestvuje u takvim predstavama;
- b. prisiljavanje djeteta da učestvuje u pornografskim predstavama ili sticanje dobiti ili na drugi način iskorištavanje djeteta za takve svrhe;
- c. namjerno prisustvovanje pornografskim predstavama koje uključuju učešće djece.

2. Članica može zadržati pravo da ograniči primjenu paragrafa 1c na slučajeve kada su djeca uposlana ili prisiljena sukladno sa paragrafom 1a ili b.

Članak 22. - Korupcija djeteta

Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere da kazneno procesuirá namjerno dovođenje, u seksualnu svrhu, djeteta koje nije dostiglo starosnu dob postavljenu primjenom članka 18., paragraf 2, u situaciju da bude svjedok seksualne zlouporabe ili seksualnih aktivnosti, čak i ako ne mora biti sudionik.

Članak 23. - Privlačenje djece za seksualne ciljeve

Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere da kazneno procesuirá namjeran prijedlog, putem informacionih i komunikacionih tehnologija, odrasle osobe da se sastane sa djetetom koje nije dostiglo starosnu dob postavljenu primjenom članka 18., paragraf 2, u svrhu činjenja bilo kojeg kaznenog djela postavljenog sukladno sa Člankom 18., paragraf 1a ili članka 20., paragraf 1a protiv njega ili nje, kada je ovakav prijedlog praćen materijalnim aktima koja dovode do takvog susreta.

Članak 24. - Pomaganje ili poticanje i pokušaj

1. Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere da se uspostavi kao kazneno djelo, kada je namjerno počinjeno, pomagano ili poticano, činjenje svakog kaznenog djela uspostavljenog sukladno Konvenciji.

2. Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere da uspostavi kao kazneno djelo, kada je namjerno počinjen, pokušaj da se počini kazneno djelo uspostavljeno sukladno Konvenciji.

3. Članica može zadržati pravo da ne primjenjuje, u cjelosti ili djelomično, paragraf 2, na kaznena djela uspostavljena sukladno sa člankom 20, paragraf 1 b, d, e i f, Članak 21., paragraf 1 c, Članak 22. i Članak 23.

Članak 25. - Nadležnost

1. Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere da uspostavi nadležnost nad kaznenim djelima uspostavljenim sukladno Konvenciji, kada se kazneno djelo počini:

- a. na njenoj teritoriji; ili
- b. na palubi broda koji nosi zastavu te strane; ili
- c. u avionu registriranom po zakonima te strane; ili
- d. od strane jednog od njenih državljana; ili
- e. od strane osobe koja ima stalni boravak na njenoj teritoriji.

2. Članica će se potruditi da poduzme potrebne zakonske i druge mjere na uspostavljanju nadležnosti nad svakim kaznenim djelom uspostavljenim sukladno Konvenciji, kada je kazneno djelo počinjeno protiv jednog od njenih državljana ili osobe koja ima stalno mjesto boravka na njenoj teritoriji.

3. Članica može, u vrijeme stavljanja potpisa ili prilikom deponiranja svog instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju, odobravanju ili pristupu, izjavom upućenoj Generalnom tajniku Vijeća Europe, izjaviti da zadržava pravo da ne primjenjuje ili primjenjuje samo specifične slučajeve ili uvjete pravila postavljenih u paragrafu 1e ovog članka u svojoj jurisdikciji.

4. Radi kaznenog gonjenja zbog kaznenih radnji uspostavljenih sukladno sa Člancima 18., 19., 20., paragraf 1 a, i 21, paragraf 1a i b ove Konvencije, Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere kako bi osigurala da njena jurisdikcija glede paragrafa 1 d nije podređena uvjetu da se ta djela kazneno procesuiraju u mjestu gdje su počinjena.

5. Članica može, u vrijeme stavljanja potpisa ili prilikom deponiranja svog instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju, odobravanju ili pristupu, izjavom upućenoj Generalnom tajniku Vijeća Europe, izjaviti da zadržava pravo da ograniči primjenu paragrafa 4 ovog Članka, glede kaznenih djela uspostavljenih sukladno sa

člankom 18., paragraf 1 b, druga i treća alineja, na slučajeve kada njen državljanin ima stalni boravak na njenoj teritoriji.

6. Radi kaznenog gonjenja zbog kaznenih radnji uspostavljenih sukladno sa člancima 18., 19., 20., paragraf 1a, i 21 ove Konvencije, Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere da osigura da njena nadležnost glede paragrafa 1d i e nije subordinirana uvjetu da se kazneno gonjenje može pokrenuti samo nakon prijave žrtve ili prijave države o mjestu gdje je počinjeno kazneno djelo.

7. Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere da uspostavi nadležnost nad kaznenim djelima uspostavljenim sukladno Konvenciji, u slučajevima kada je navodni počinitelj prisutan na njenoj teritoriji i ne izručuje ga drugoj strani, isključivo na temelju njegovog državljanstva.

8. Kada više članica polaže pravo na nadležnost nad navodnim kaznenim djelom uspostavljenim sukladno Konvenciji, strane učesnice će se, kada je to prikladno, konsultirati glede utvrđivanja najprikladnije jurisdikcije za kazneno gonjenje.

9. Bez prejudiciranja općih normi međunarodnog prava, ova Konvencija ne isključuje nijednu kaznenu nadležnost koju ostvaruje jedna članica sukladno sa lokalnim zakonom.

Članak 26.- Korporativna odgovornost

1. Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere kako bi osigurala da se pravno lice može smatrati odgovornim za kaznena djela uspostavljena sukladno Konvenciji, počinjena radi koristi od strane bilo koje fizičke osobe koja djeluje bilo pojedinačno ili kao dio tijela pravnog lica i ima vodeći položaj unutar prvnog lica, temeljem:

- a. ovlasti predstavljanja pravnog lica;
- b. ovlasti za donošenje odluka u ime i za račun pravnog lica;
- c. ovlasti vršenja kontrole unutar pravnog lica.

2. Osim slučajeva već navedenih u paragrafu 1, Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere kako bi osigurala da se pravno lice može smatrati odgovornim kada je nedostatak nadzora ili kontrole od strane fizičkih osoba pomenutog u paragrafu 1, omogućilo činjenje kaznenog djela uspostavljenog sukladno Konvenciji, radi pridobijanja koristi tom pravnom licu od strane fizičke osobe koja djeluje pod njegovim autoritetom.

3. Ovisno od zakonskih načela strane, odgovornost pravnog lica može biti kaznena, građanska ili upravna.

4. Takva odgovornost će bez prejudiciranja biti kaznena odgovornost fizičke osobe koja je počinila kazneno djelo.

Članak 27.- Sankcije i mjere

1. Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere kako bi osigurala da kaznena djela uspostavljena sukladno Konvenciji budu kažnjena učinkovitim, srazmjernim i odgovarajućim sankcijama, uzimajući u obzir njihovu težinu. Ove sankcije će uključivati kazne koje se odnose na lišavanje slobode što može pokrenuti ekstradiciju.

2. Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere kako bi osigurala da se pravno lice, koje se smatra odgovornim sukladno sa člankom 26., podvrgne učinkovitim, srazmjernim i odgovarajućim sankcijama koje će uključivati novčane krivične ili nekrivične kazne, a mogu biti uključene i druge mjere, posebno:

- a. isključenje iz prava na javne beneficije ili pomoć;
  - b. privremena ili stalna diskvalifikacija obavljanja komercijalnih aktivnosti;
  - c. stavljanje pod sudski nadzor;
  - d. sudski nalog za likvidaciju.
3. Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere da :
- a. predvidi oduzimanje ili konfiskaciju:
    - roba, dokumentacije i drugih instrumenata koji su korišteni za činjenje kaznenog djela ili olakšavanje njihovog činjenja, kako je uspostavljeno sukladno Konvenciji;
    - zaradu stečenu iz takvih kaznenih djela ili njihovu vrijednost;
  - b. omogućiti privremeno ili stalno zatvaranje svake ustanove koja je vršila kaznena djela upostavljena sukladno ovoj Konvenciji, bez prejudiciranja prava bona fide trećih članica ili zabrana počinitelju, privremena ili stalna, da vrši profesionalnu ili dobrovoljnu aktivnost koja uključuje kontakt sa djecom tijekom kojih je počinjeno kazneno djelo.
4. Članica može usvojiti druge mjere u odnosu na počinitelje, kao što je povlačenje roditeljskih prava ili monitoring ili nadgledanje osuđenih osoba.
5. Članica može uspostaviti da zarade, stečene kaznenim djelom ili imovina konfiskovana sukladno ovom članku, može biti dodijeljena u specijalni fond kako bi se financirali programi prevencije i pružanja pomoći žrtvama bilo kojeg kaznenog djela uspostavljenog sukladno Konvenciji.

Članak 28.- Otežavajuće okolnosti

Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere kako bi osigurala da se slijedeće okolnosti, u mjeri u kojoj oni ne čine dio sastavnih dijelova kaznenog djela, mogu, sukladno sa relevantnim odredbama lokalnog zakona, uzeti u obzir kao otežavajuće okolnosti kod utvrđivanja sankcija u odnosu na kaznena djela uspostavljena sukladno Konvenciji:

- a. kada je kazneno djelo nanijelo ozbiljnu štetu fizičkom ili mentalnom zdravlju žrtve;
- b. kada je kaznenom djelu prethodilo ili je praćeno djelima mučenja i ozbiljnog nasilja;
- c. kada je kazneno djelo počinjeno protiv posebno osjetljive žrtve;
- d. kada je kazneno djelo počinio član obitelji, osoba koja stanuje sa djetetom ili osoba koja je zlouporabila svoj autoritet;
- e. kada je kazneno djelo počinilo nekoliko ljudi koji su djelovali zajedno;
- f. kada je kazneno djelo počinjeno u okviru kriminalne organizacije;
- g. kada je počinitelj već ranije osuđivan za kaznena djela iste naravi.

Članak 29.-Ranija osuđivanja

Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere da predvidi mogućnost uzimanja u obzir konačne kazne koju je izrekla druga članica u odnosu na prekršaje uspostavljene sukladno Konvenciji, prilikom utvrđivanja sankcija.

Poglavlje VII - Istraga, kazneno gonjenje i proceduralno pravo

Članak 30.-Načela

1. Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere kako bi osigurala da se istrage i kazneni postupci vode u najboljem interesu i poštivajući prava djeteta.
2. Članica će usvojiti zaštitni pristup prema žrtvama, osiguravši da istrage i kazneni postupci ne pogoršaju traume koje je dijete doživjelo i da iza odgovora krivične pravde uslijedi pomoć, kada je to prikladno.

3. Članica će osigurati da se istrage i kazneni postupci tretiraju kao prioritet i da se vrše bez neopravdanog odlaganja.

4. Članica će osigurati da mjere, primjenljive pod ovim poglavljem, ne prejudiciraju prava na obranu i zatjeve za objektivnim i nepristrasnim suđenjem, sukladno sa člankom 6. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

5. Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere, sukladno sa temeljnim načelima svog lokalnog zakona:

- osigurati učinkovitu istragu i kazneno gonjenje za djela uspostavljena sukladno Konvenciji, dopustivši, kada je prikladno, mogućnost tajnih operacija;
- omogućiti jedinicama ili istražnim službama da identificiraju žrtve kaznenih radnji uspostavljenih sukladno članku 20., posebno da analiziraju dječiji pornografski materijal, kao što su fotografije i audiovizuelni snimci poslati ili stavljeni na raspolaganje putem informacijskih i komunikacijskih tehnologija.

Članak 31.- Opće mjere zaštite

1. Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere da zaštiti prava i interese žrtava, uključujući njihove posebne potrebe kao svjedoka, u svim fazama istrage i kaznenog postupka, a naročito:

- a. dajući im obavještenje o njihovim pravima i uslugama koje im stoje na raspolaganju i, osim ako ne žele da prime takve informacije, praćenje njihovih žalbi, optužbi, općeg napretka istrage ili postupka, i njihova uloga kao i ishod njihovih predmeta;
- b. osiguravši, makar u slučajevima kada se žrtve i njihove obitelji mogu naći u opasnosti, da mogu biti obaviješteni, ako je potrebno, kada osoba koja se kazneno goni ili je osuđena izlazi na privremenu ili konačnu slobodu;
- c. omogućiti im, sukladno sa proceduralnim pravilima lokalnog zakona, da budu saslušani, da daju dokaze i vrše izbor načina kako prezentirati svoja viđenja, potrebe i želje, direktno ili preko posrednika, te da ona budu razmatrana.
- d. obezbijediti im odgovarajuće službe za podršku kako bi njihova prava i interesi bili valjano izloženi i uzeti u obzir;
- e. štiti njihovu privatnost, njihov identitet i njihov ugled, i uzimajući u obzir mjere koje su sukladne lokalnom zakonu, spriječiti javno rasturanje informacija koje bi mogle dovesti do njihove identifikacije;
- f. osigurati njihovu sigurnost, kao i njihove obitelji i njihovih svjedoka, od zastrašivanja, osvete i ponovne viktimizacije;
- g. osigurati da se izbjegava kontak između žrtava i počinitelja u sudu i prostorijama policije, osim ako nadležni organi ne narede drugačije, u najboljem interesu djeteta, ili kada istraga ili sudski postupci traže upostavljanje takvog kontakta.

2. Članica će osigurati da žrtve imaju pristup, počevši od njihovog prvog kontakta, sa nadležnim organima, informacijama o relevantnim sudskim i administrativnim postupcima.

3. Članica će osigurati da žrtve imaju pristup, koji je besplatan ako je zajamčen, pravnoj pomoći, kada je moguće da imaju status strane u kaznenom postupku.

4. Članica će osigurati mogućnost sudskim organima da imenuju specijalnog zastupnika za žrtvu kada, po lokalnom zakonu, on ili ona imaju status strane u kaznenom postupku i kada je nositelju roditeljske odgovornosti onemogućeno da predstavlja dijete u takvom postupku kao rezultat sukoba interesa između njih i žrtve.

5. Članica će osigurati, zakonskim i drugim mjerama, sukladno uvjetima predviđenim lokalnim zakonom, mogućnost da skupine, fondacije, udruženja ili vladine ili nevladine udruge pruže pomoć i/ili podršku žrtvama uz njihov pristanak tijekom kaznenog postupka koji se odnosi na kaznena djela uspostavljena sukladno Konvenciji.

6. Članica će osigurati da informacija, data žrtvi sukladno sa odredbama ovog članka, bude dostavljena na način koji odgovara njihovoj starosnoj dobi i zrelosti i na jeziku koji oni razumiju.

Članak 32.- Pokretanje postupka

Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere kako bi osigurala da istrage ili kaznena gonjenja zbog kaznenih djela uspostavljenih sukladno sa ovom klauzulom neće ovisiti od prijave ili optužbe od strane žrtve, i da se postupak može nastaviti čak i ako je žrtva povukla svoje izjave.

Članak 33.- Zakon o zastarijevanju

Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere da osigura da će zakon o zastarijevanju za pokretanje postupka glede kaznenog djela uspostavljenog sukladno sa člancima 18., 19., paragraf 1a i d, biti nastavljen za vrijeme koje je dovoljno da se omogući efikasan početak sudskog procesa nakon što je žrtva dostigla punoljetstvo i što odgovara ozbiljnosti zločina koji je u pitanju.

Članak 34.- Istrage

1. Članica će usvojiti takve mjere koje mogu biti potrebne da se osigura da su osoba, jedinice ili službe zadužene za istragu specijalizirane u oblasti borbe protiv seksualnog iskorištavanja i seksualne zloporabe djece i da su te osobe educirane za ovu svrhu. Takve jedinice ili službe će imati odgovarajuća financijska sredstva.

2. Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere da osigura da neizvjesnost oko stvarne starosne dobi žrtve neće spriječiti pokretanje krivične istrage.

Članak 35.- Intervjui sa djetetom

1. Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere da osigura:

- a. da se intervjui sa djecom obavljaju bez neopravdanog odlaganja nakon što su činjenice prijavljene nadležnim organima;
- b. da se intervjui sa djetetom obave, kada je potrebno, u prostorijama namijenjenim ili prilagođenim za ove svrhe;
- c. da intervju sa djetetom obave profesionalci educirani za ovu svhu;
- d. da iste osobe, ako je moguće i kada je prikladno, vode sve intervju sa djetetom;
- e. da je broj intervju ograničen što je moguće više i do mjere potrebne u svhu kaznenog postupka;
- f. da djetetu u pratnji može biti njegov ili njen zakonski zastupnik ili, kada je prikladno, odrasla osoba po njenom ili njenom izboru, osim ako nije s razlogom donesena suprotna odluka u glade te osobe.

2. Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere da osigura da se svi intervjui sa žrtvom ili, kada je to prikladno, sa svjedocima djeteta, snime na video traku i da se ovi intervjui sa video trake mogu prihvatiti kao dokaz tijekom sudskog postupka, sukladno sa pravilima predviđenim lokalnim zakonom.

3. Kada je starosna dob žrtve neizvjesna, i postoje razlozi za vjerovanje da je žrtva djeteta, mjere uspostavljene u paragrafu 1 i 2 će se primjenjivati do verifikacije njegove ili njene starosne dobi.

Članak 36.- Kazneni sudski postupak

1. Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere, uz dužno poštivanje pravila koja reguliraju autonomiju pravnih profesija, kako bi se osiguralo da je dostupna edukacija o pravima djece i seksualnom iskorištavanju i seksualnoj zloporabi djeteta radi koristi svim osobama koje učestvuju u postupku, a posebno sudijama, tužiteljima i advokatima.

2. Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere da osigura, sukladno pravilima koje propisuje njen interni zakon:

- a. da sudija može narediti početak rasprave bez prisustva javnosti;
- b. da žrtva može biti saslušana u sudnici bez svog prisustva, naročito putem odgovarajuće komunikacijske tehnologije.

Poglavlje VIII - Evidentiranje i pohranjivanje podataka

Članak 37.- Evidentiranje i pohranjivanje nacionalnih podataka o osuđenim počiniteljima seksualnog djela

1. U svrhu sprječavanja i kaznenog gonjenja za kaznena djela uspostavljena sukladno Konvenciji, Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere da prikuplja i pohranjuje, sukladno sa relevantnim odredbama o zaštiti osobnih podataka i drugim odgovarajućim pravilima i garancijama koje propisuje domaći zakon, podatke koji se odnose na identitet i genetski profil (DNK), osoba osuđenih za kaznena djela uspostavljena sukladno Konvenciji.

2. Članica će, u vrijeme potpisivanja ili prilikom deponiranja svog instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju, odobravanju ili pristupanju, obavijestiti Generalnog tajnika Vijeća Europe o imenu i adresi jednog nacionalnog autoriteta zaduženog za svrhe iz paragrafa 1.

3. Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere kako bi se osiguralo da se informacije iz paragrafa 1 mogu prenijeti nadležnom organu druge strane, sukladno uvjetima uspostavljenim u lokalnom zakonu i relevantnim međunarodnim instrumentima.

Poglavlje IX - Međunarodna suradnja

Članak 38.- Opća načela i mjere za međunarodnu suradnju

1. Strane će surađivati jedna s drugom, sukladno odredbama ove Konvencije, i putem primjene relevantnih primjenjivih međunarodnih i regionalnih instrumenata, aranžamana dogovorenih temeljem istovrsnog ili recipročnog zakona i lokalnih zakona, u što je moguće većoj mjeri, u svrhu:

- a. sprječavanja i suzbijanja seksualnog iskorištavanja i seksualne zloporabe djece;
- b. zaštite i pružanja pomoći žrtvama;
- c. istrage ili sudskog postupka koji se odnosi na kaznena djela uspostavljena sukladno sa ovom Konvencijom.

2. Članica će poduzeti potrebne zakonske i druge mjere da osigura da žrtva kaznenog djela uspostavljenog sukladno sa ovom Konvencijom na teritoriji jedne strane, koja nije mjesto boravka, može podnijeti žalbu pred nadležnim organima države mjesta boravka.

3. Ako članica, koja pruža uzajamnu pravnu pomoć u kaznenim stvarima ili vrši estradiciju pod uvjetom da postoji sporazum, primi zamolnicu za pravnu pomoć ili ekstradiciju od jedne strane sa kojom nema zaključen takav sporazum, ona može smatrati ovu Konvenciju zakonskim temeljom za uzajamnu pravnu pomoć u kaznenim stvarima ili ekstradiciji glede kaznenih djela uspostavljenim sukladno Konvenciji.

4. Članica će učiniti napore na integriranju, gdje je to prikladno, sprječavanju i borbe protiv seksualnog iskorištavanja i seksualne zloporabe djece, programa pomoći za razvoj namjenjenih za korist trećih država.

Poglavlje X - Monitoring mehanizmi

Članak 39.- Komitet članica

1. Komitet članica se sastoji od predstavnika članica Konvencije.

2. Generalni tajnik Vijeća Europe će zakazati sastanak Komiteta članica. Prvi sastanak će se održati u periodu od godinu dana nakon stupanja na snagu ove Konvencije za desetog potpisnika koji je raticifirao. Kasnije će se sastajati kad god, najmanje jedna trećina članica ili generalni tajnik to zatraže.

3. Komitet članica će usvojiti sopstveni Pravilnik.

Članak 40.- Ostali predstavnici

1. Parlamentarna skupština Vijeća Europe, Komesar za ljudska prava, Europski komitet za probleme kriminala (CDPC), kao i drugi relevantni međuvladini komiteti Vijeća Europe, imenovat će svaka po jednog predstavnika u Komitet članica.

2. Komitet ministara može pozvati druga tijela Vijeća Europe da imenuju predstavnika u Komitet članica nakon što se s njima obave konsultacije.

3. Predstavnici civilnih društava, a posebno nevladine udruge, mogu pristupiti kao promatrači Komitetu članica, nakon procedure obavljene relevantnim pravilima Vijeća Europe.

4. Predstavnici imenovani temeljem gore navedenog paragrafa 1 do 3 će učestvovati na sastancima Komiteta članica bez prava glasa.

Članak 41 - Funkcije Komiteta članica

1. Komitet članica će nadgledati implementaciju ove Konvencije. Pravilnik Komiteta članica će odrediti proceduru za procjenu implementacije ove Konvencije.

2. Komitet članica će olakšati prikupljanje, analizu i razmjenu informacija, iskustva i dobre prakse među državama kako bi poboljšali svoju sposobnost za sprječavanje i suzbijanje seksualnog iskorištavanja i seksualne zloporabe djece.

3. Komitet članica će također kada je prikladno:
  - a. Olakšati ili poboljšati učinkovito korištenje i implementaciju ove Konvencije, uključujući i utvrđivanje svih problema i posljedica, bilo koje izjave ili zadržavanja prava datih temeljem ove Konvencije;
  - b. Davati mišljenje o svakom pitanju koje se odnosi na primjenu ove Konvencije i olakšati razmjenu informacija o značajnim pravnim, političkim i tehnološkim razvojem.
4. Komitetu članica će pružiti pomoć Tajništvo Vijeća Europe u vršenju njegovih funkcija sukladno ovom članku.
5. Europski komitet o kaznenim problemima (CDPC) će periodično biti obavještavan glede aktivnosti navedenih u paragrafu 1, 2 i 3 ovog Članka.

Poglavlje XI - Odnosi sa drugim međunarodnim instrumentima

Članak 42.- Odnos sa Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima djeteta i njegov Opcioni protokol o prodaji djece, dječijoj prostituciji i dječijoj pornografiji

Ova Konvencija neće utjecati na prava i obveze koje proizilaze iz odredaba Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta i njegovog Opcionog protokola o prodaji djece, dječijoj prostituciji i dječijoj pornografiji, i ima namjeru da pojača zaštitu koju one pružaju i razvije i dopuni standarde sadržane u njima.

Članak 43.- Odnos prema drugim međunarodnim instrumentima

1. Ova Konvencija neće utjecati na prava i obveze izvedene iz drugih međunarodnih instrumenata čije su članice ove Konvencije, članice ili će postati članice, a koji sadrže odredbe o stvarima koje uređuje ova Konvencija i koje osiguravaju veću zaštitu i pomoć djeci žrtvama seksualnog iskorištavanja i seksualne zlouporabe.
2. Članice Konvencije mogu zaključiti bilateralne ili multilateralne sporazume jedna s drugom o stvarima kojim se bavi ova Konvencija, u svrhu dopune ili jačanja njenih odredaba ili olakšanja primjene načela sadržanih u njoj.
3. Članice koje su članice Europske unije će, u svojim uzajamnim odnosima, primjenjivati pravila Zajednice i Europske unije, u mjeri u kojoj postoje pravila Zajednice ili Europske unije koja uređuju poseban predmet na koji se odnose i koja su primjenjiva na specifičan slučaj, bez prejudiciranja cilja i svrhe ove Konvencije i bez prejudiciranja njene potpune primjene kod drugih članica.

Poglavlje XII - Amandmani na Konvenciju

Članak 44- Izmjene i dopune

1. Svaki prijedlog za izmjenu i dopunu ove Konvencije koji dostavi jedna članica uručit će se Generalnom tajniku Vijeća Europe i on će ga proslijediti državama Članicama Vijeća Europe, potpisnicama, svakoj državi članici, i Europskom komitetu, svakoj državi koja je pozvana da potpiše ovu Konvenciju sukladno odredbama članka 45., paragraf 1, i svakoj državi koja je pozvana da pristupi ovoj Konvenciji sukladno odredbama članka 46., paragraf 1.
2. Svaka izmjena i dopuna koju predloži jedna članica će se dostaviti Europskom komitetu za krivične probleme (CDPC), koji će dostaviti Komitetu ministara svoje mišljenje o tom predloženom amandmanu.

3. Komitet ministara će razmatrati predloženi amandman i mišljenje dostavljeno od CDPC-a i, nakon obavljenih konsultacija sa državama nepotpisnicama ove Konvencije, amandman se može usvojiti.

4. Tekst amandmana kojeg Komitet ministara usvoji sukladno sa paragrafom 3 ovog članka se prosljeđuje stranama potpisnicama na prihvatanje.

5. Svaka izmjena i dopuna usvojena sukladno sa paragrafom 3 ovog Članka stupa na snagu prvog dana u mjesecu nakon isteka perioda od mjesec dana od datuma kada su sve strane obavijestile Generalnog tajnika da je prihvataju.

Poglavlje XIII - Završne klauzule

Članak 45. - Potpisivanje i stupanje na snagu

1. Ova Konvencija će biti otvorena za potpisivanje od strane država Članica Vijeća Europe, država nečlanica koje su učestvovala u njenoj razradi, kao i Europske zajednice.

2. Ova Konvencija podliježe ratifikaciji, prihvatanju ili odobravanju. Instrumenti ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja se deponiraju kod Generalnog tajnika Vijeća Europe.

3. Ova Konvencija stupa na snagu prvog dana u mjesecu nakon isteka perioda od tri mjeseca poslije datuma kada je pet potpisnika, uključujući najmanje tri države Članice Vijeća Europe, dale svoj pristanak kojim se obvezuju Konvencijom sukladno sa odredbama prethodnog paragrafa.

4. Vezano za bilo koju državu navedenu u paragrafu 1 ili Europsku zajednicu, koja je naknadno dala svoj pristanak za obvezivanje, Konvencija stupa na snagu prvog dana u mjesecu nakon isteka perioda od tri mjeseca kada su deponirali svoj instrument o ratifikaciji, prihvatanju i odobravanju.

Članak 46. - Pristupanje Konvenciji

1. Nakon stupanja ove Konvencije na snagu Komitet ministara Vijeća Europe može, nakon obavljenih konsultacija članica ove Konvencije i dobijanja njihovog jednoglasnog pristanka, pozvati svaku državu nečlanicu Vijeća Europe, koja nije učestvovala u razradi Konvencije, da pristupi ovoj Konvenciji odlukom donesenom većinskim glasanjem kako je predviđeno u članku 20d Statuta Vijeća Europe, i jednoglasnim glasanjem predstavnika država potpisnica koje imaju pravo da prisustvuju Komitetu ministara.

2. Glede svake države pristupnice, Konvencija neće stupiti na snagu prvog dana u mjesecu nakon isteka perioda od tri mjeseca od datuma deponiranja instrumenta o pristupanju kod Generalnog tajnika Vijeća Europe.

Članak 47.- Teritorijalna primjena

1. Svaka država ili Evropska zajednica može u vrijeme stavljanja potpisa ili prilikom deponiranja svog instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju, odobravanju ili pristupu, odrediti teritorij ili teritorije na koje će se ova Konvencija primjenjivati.

2. Svaka strana može naknadno, izjavom datom Generalnom tajniku Vijeća Europe, proširili primjenu ove Konvencije na drugi teritorij naveden u deklaraciji i za Čije međunarodne odnose snosi odgovornost ili u čije ime je ovlašćena da se obveže. Glede takve teritorije, Konvencija stupa na snagu prvog dana u mjesecu nakon isteka perioda od tri mjeseca od datuma prijema takve izjave od strane Generalnog tajnika.

3. Svaka izjava data temeljem dva prethodna paragrafa može, glede svake teritorije navedene u takvoj izjavi, biti povučena dostavljanjem obavjesti Generalnom tajniku Vijeća Europe. Povlačenje

stupa na snagu prvog dana u mjesecu po isteku perioda od tri mjeseca nakon datuma prijema takve obavijesti od strane Generalnog tajnika.

Članak 48.- Rezerva

1. Ne može se izjaviti nikakva rezerva glede bilo koje odredbe ove Konvencije, osim rezerva koje su isključivo postavljene. Svaka rezerva se može povući u svako vrijeme.

Članak 49.- Otkazivanje

1. Članica može, u svako vrijeme, odstupiti od ove Konvencije notificiranjem upućenom Generalnom tajniku Vijeća Europe. Tako otkazivanje stupa na snagu prvog dana u mjesecu po isteku perioda od tri mjeseca od datuma prijema notifikacije od strane Generalnog tajnika.

Članak 50.- Notifikacija

Generalni tajnik Vijeća Europe će obavijestiti države članice Vijeća Europe, svaku državu potpisnicu, svaku državu članicu, Europsku zajednicu, svaku državu pozvanu da potpiše ovu Konvenciju sukladno odredbama Članka 45. i svaku državu pozvanu da pristupi ovoj Konvenciji sukladno odredbama članka 46. o:

- a. svakom potpisu;
- b. deponiranju instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju, odobravanju ili pristupanju;
- c. datumu stupanja na snagu ove Konvencije sukladno člancima 45. i 46.;
- d. svakom amandmanu usvojenom sukladno sa člankom 44. i datumu stupanja na snagu takvog amandmana;
- e. svakom otkazivanju datom sukladno sa odredbama članka 49.;
- f. svakom drugom aktu, notifikaciji ili komunikaciji koja se odnosi na ovu Konvenciju;
- g. svakoj rezervi datoj temeljem članka 48.

Kao potvrda ovome, niže potpisani, propisno ovlašćeni, stavili su potpis na ovu Konvenciju.

Sačinjena u Lanzarote, dana 25. listopada 2007. godine, na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako autentična, u jednom primjerku koji će ostati deponiran u arhivama Vijeća Europe. Generalni tajnik Vijeća Europe će dostaviti ovjerene primjerke svakoj državi Članici Vijeća Europe, državama nečlanicama koje su učestvovala u razradi ove Konvencije, Europskoj zajednici i svakoj državi pozvanoj da pristupi ovoj Konvenciji.